

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **Honební společenstvo Stříbro**, se sídlem Dukelská ulice - Farma, Stříbro, zastoupeného Mgr. Martinem Vovsíkem, advokátem se sídlem Malá 6, Plzeň, proti žalovanému: **Ministerstvo zemědělství**, se sídlem Těšnov 17, Praha 1, **za účasti** osoby zúčastněné na řízení: **Pozemkový fond ČR**, se sídlem Husinecká 1024/11a, Praha 3, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 10. 11. 2004, č. j. 31761/04-11000, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 8. 6. 2009, č. j. 8 Ca 449/2008 – 154,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Městský úřad Stříbro rozhodnutím ze dne 18. 7. 2003, č. j. 592/03-206/A5-ŽP, na základě návrhu žalobce uznal podle § 29 zákona č. 449/2001 Sb., o myslivosti (dále jen „zákon o myslivosti“), společenstevní honitbu Cebiv. Toto rozhodnutí následně potvrdil Krajský úřad Plzeňského kraje rozhodnutím o odvolání ze dne 23. 9. 2003, č. j. ŽP/7197/03. Ministerstvo zemědělství však v mimoodvolacím řízení podle § 65 správního řádu z roku 1967 svým rozhodnutím ze dne 16. 6. 2004, č. j. 42728/03-7040/16230 změnilo rozhodnutí krajského úřadu tak, že se rozhodnutí Městského úřadu Stříbro ze dne 18. 7. 2003, č. j. 592/03-206/A5-ŽP, zrušuje a věc se vrací prvoinstančnímu orgánu k novému projednání a rozhodnutí.

Proti tomuto rozhodnutí Ministerstva zemědělství podal žalobce rozklad, který však ministr zemědělství rozhodnutím ze dne 10. 11. 2004, č. j. 31761/04-11000 zamítl a zrušující rozhodnutí potvrdil. V odůvodnění rozhodnutí o rozkladu ministr zemědělství uvedl, že krajský úřad rozhodnutí Městského úřadu Stříbro nepřezkoumal v celém rozsahu, nezabýval

se jeho závažnějšími nedostatky a uznání honitby nebylo v souladu s příslušnými ustanoveními zákona o myslivosti.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 13. 12. 2005, č. j. 8 Ca 19/2005 - 35, žalobu proti uvedenému rozhodnutí ministra zemědělství odmítl. V jeho odůvodnění uvedl, že rozhodnutí ministra zemědělství nic nezměnilo na veřejných subjektivních právech účastníků a podmínka zkrácení na jejich právech úkonem správního orgánu tak nebyla splněna. Podle závěru Městského soudu v Praze se tedy jedná o procesní rozhodnutí, a nikoliv o úkon ve smyslu ustanovení § 65 odst. 1 soudního řádu správního (dále jen „s. ř.“).

Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 18. 8. 2007, č. j. 3 As 20/2006 - 75, kasační stížnost proti napadenému usnesení Městského soudu v Praze jako nedůvodnou zamítl. V odůvodnění tohoto rozsudku Nejvyšší správní soud odkázal na své předchozí rozhodnutí ze dne 22. 10. 2003, č. j. 5 A 140/2002 - 34, od něhož neshledal důvod se odchýlit. Podle tohoto judikátu rozhodnutí, jímž bylo v rámci řízení o přezkoumání rozhodnutí mimo odvolací řízení podle § 65 správního řádu z roku 1967 zrušeno rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení, není úkonem správního orgánu, kterým se mění, ruší či závazně určují práva nebo povinnosti žalobce ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Městský soud v Praze tedy podle závěru Nejvyššího správního soudu nepochybil, když v daném případě věc meritorně neprojednal.

Uvedené rozhodnutí o kasační stížnosti však k ústavní stížnosti stěžovatele zrušil Ústavní soud nálezem ze dne 19. 6. 2008, sp. zn. IV. ÚS 1882/07. V něm soudní orgán ochrany ústavnosti poukázal na rozsudek ze dne 21. 12. 2006, č. j. 6 As 49/2004 - 77, ve kterém jiný senát Nejvyššího správního soudu vyslovil právní názor odlišný od toho, který byl vysloven v nyní projednávané věci. Za této situace bylo zákonnou povinností Nejvyššího správního soudu postoupit předmětnou věc jeho rozšířenému senátu. Takto však postupováno nebylo, v důsledku čehož došlo podle závěru Ústavního soudu k porušení základního práva stěžovatele na zákonného soudce, které je zakotveno v ustanovení čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

Nejvyšší správní soud ke kasační stížnosti žalobce rozsudkem č. j. 3 As 20/2006 - 101 ze dne 27. 12. 2008 zrušil toto usnesení Městského soudu v Praze a věc mu vrátil k dalšímu řízení s tím, že rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku č. j. 4 As 31/2006 - 73 ze dne 28. 8. 2007 dospěl k závěru, že rozhodnutí správních orgánů vydaná podle § 65 odst. 2 správního řádu z roku 1967, jimiž byla mimo odvolací řízení zrušena nebo změněna pravomocná rozhodnutí ve správním řízení, jsou rozhodnutími ve smyslu § 65 s. ř. s. a podléhají soudnímu přezkumu, neboť tato rozhodnutí zasahují do existujících hmotných práv fyzických nebo právnických osob, nabytých v původním pravomocně skončeném správním řízení.

Městský soud v Praze vázán rozsudkem Nejvyššího správního soudu přezkoumal napadené rozhodnutí meritorně, dospěl k závěru, že žaloba není důvodná a rozsudkem č. j. 8 Ca 449/2008 - 126 ze dne 10. 2. 2009 ji zamítl s tím, že Honební společenstvo Stříbro dne 27. 9. 2007 změnilo svůj původní návrh na uznání honitby ze dne 18. 4. 2003 a požádalo o uznání jedné společenstevní honitby v hranicích bývalých sedmi honiteb (Těchlovice, Kšice-Pole, Krásné Údolí, Černošín, Svojšín, Zádub, Cebiv).

Proti tomuto rozsudku podal žalobce kasační stížnost.

Na výzvu soudu na zaplacení soudního poplatku žalobce podal žádost o osvobození od této poplatkové povinnosti, kterou odůvodnil tím, že mu v rámci tohoto řízení

již bylo přiznáno osvobození od soudního poplatku a toto rozhodnutí by tak mělo být stále v platnosti. K další výzvě soudu pak žalobce předložil vyplněné potvrzení o osobních, majetkových a výtěžkových poměrech, ve kterém uvedl, že má dluh ve výši 148 500 Kč za nájem honebních pozemků a ze zákona nemůže vyvíjet podnikatelskou činnost. Dále dodal přiznání k dani z příjmů právnických osob za rok 2007, ve kterém uplatil výdaje v celkové výši 149 179 Kč a příjmy v celkové výši 147 723 Kč. Z jím předložené nepotvrzené rozvahy ke konci roku 2007 dále vyplývají aktiva ve výši 143 397,75 Kč a pasiva ve výši 144 853,48 Kč. V nepotvrzeném účetním hospodářském výsledku ke konci roku 2007, který žalobce rovněž předložil, se uvádějí náklady v celkové výši 149 179 Kč a výnosy v celkové výši 147 723,27 Kč. Konečně žalobce předložil výpis z bankovního účtu, na kterém byl ke dni 31. 3. 2009 evidován zůstatek ve výši 143 337 Kč.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 8. 6. 2009, č. j. 8 Ca 449/2008 - 154, žádost žalobce o osvobození od soudních poplatků v řízení o kasační stížnosti zamítl. V odůvodnění tohoto usnesení uvedl, že zjišťoval finanční situaci žalobce v době rozhodování soudu a tu srovnal s výší soudního poplatku, přičemž vycházel z neúplných údajů, které žadatel poskytl. Na jejich základě pak byl učiněn závěr, že žalobce neprokázal své tvrzení o nedostatečnosti prostředků, a tudíž nemůže být osvobozen od soudních poplatků. Současný stav bankovního účtu totiž žalobci umožňuje soudní poplatek ve výši 3000 Kč zaplatit.

Proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 8. 6. 2009, č. j. 8 Ca 416/2008 - 154, podal žalobce (dále „stěžovatel“) v zákonem stanovené lhůtě kasační stížnost. V ní namítl, že mu osvobození od soudních poplatků bylo v rámci tohoto řízení již v minulosti přiznáno, takže soud jej neměl svým postupem nutit k podání nové žádosti. Rovněž tak nebyly splněny předpoklady pro vydání nového rozhodnutí, neboť osvobození od soudních poplatků nebylo odňato. Navíc jeho majetková situace je stále stejná, takže i nadále mělo rozhodnutí o přiznání osvobození od soudních poplatků platit. Konečně pak není zřejmé, v čem měly být jím předložené podklady neúplné a proč nebyl vyzván k jejich doplnění, takže rozhodnutí soudu se jeví jako zcela nepředvídatelné a jeho vydáním byl poškozen na svých procesních právech.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení Městského soudu v Praze v souladu s ustanoveními § 109 odst. 2 a 3 soudního řádu správního, podle nichž byl vázán rozsahem a důvody, jež byly stěžovatelem v kasační stížnosti uplatněny. Přitom neshledal vady uvedené v ustanovení § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Stěžovatel v kasační stížnosti namítl, že mu v rámci tohoto řízení již bylo osvobození od soudních poplatků v minulosti přiznáno, to dosud nebylo odňato, takže pro vydání napadeného usnesení nebyly splněny zákonné předpoklady. Toto stěžovatelovo tvrzení je možné podřadit pod ustanovení § 103 odst. 1 písm. c) s. ř. s., podle něhož lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené zmatečnosti řízení před soudem spočívající v tom, že chyběly podmínky řízení.

Z obsahu soudního spisu však vyplývá, že stěžovatel v řízení o žalobě proti rozhodnutí ministra zemědělství ze dne 11. 11. 2004, č. j. 31762/04-11000 soudní poplatek ve výši 2000 Kč uhradil kolkovými známkami. To je zřejmé z jeho podání doručeného soudu prvního stupně dne 22. 2. 2005 a založeného na č. l. 18 a 19 soudního spisu. V řízení o kasační stížnosti proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 13. 12. 2005, č. j. 8 Ca 19/2005 - 35 stěžovatel požádal o osvobození od soudních poplatků, avšak tato žádost byla usnesením téhož soudu ze dne 16. 2. 2006, č. j. 8 Ca 20/2005 - 56 zamítnuta s tím, že kasační stížnost nemůže být zjevně úspěšná, neboť napadené rozhodnutí žalovaného je úkonem, který je vyloučen ze soudního

přezkumu. V citovaném usnesení soud taktéž uvedl, že stěžovatel k výzvě soudu doložil, že nemá dostatečné prostředky. Toto usnesení o nepřiznání osvobození od soudního poplatku Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 18. 4. 2007, č. j. 3 As 24/2006 - 68, zrušil s tím, že správnost závěru o nepřípustnosti soudního přezkumu rozhodnutí žalovaného musí být podrobena kasačnímu přezkumu a soudu prvního stupně nepřísluší rozhodnutí nadřízeného soudu předjímat. Městský soud v Praze pak usnesením č. j. 8 Ca 19/2005 - 72 ze dne 28. 6. 2007 žalobci přiznal osvobození od soudních poplatků pro řízení o kasační stížnosti v celém rozsahu, své rozhodnutí neodůvodnil. Podkladem pro toto rozhodnutí bylo vyplněné potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech, kde stěžovatel uvedl, že nemá žádné příjmy a majetek, jeho dluhy činí 15 000 Kč.

Nejvyšší správní soud na tomto místě uvádí, že osvobození od soudního poplatku se ovšem týkalo řízení o kasační stížnosti proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 13. 12. 2005, č. j. 8 Ca 19/2005 - 35, nikoli pro řízení o kasační stížnosti proti rozsudku č. j. 8 Ca 449/2008 - 126 ze dne 10. 2. 2009.

Pokud měl stěžovatel na mysli, že byl od soudních poplatků osvobozen „*v rámci tohoto řízení*“, tedy v řízení o opakované kasační stížnosti proti novému rozhodnutí krajského soudu poté, co jeho původní rozhodnutí bylo Nejvyšším správním soudem zrušeno a toto řízení lze považovat stále za „*totéž jedno řízení*“ s řízením o původní kasační stížnosti, potažmo s řízením žalobním, odkazuje Nejvyšší správní soud na zcela jasně a explicitně formulovanou zákonnou konstrukci poplatkové povinnosti jako takové.

Podle § 1 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, se soudní poplatky vybírají *za řízení před soudy České republiky*, a to *z úkonů* uvedených v sazebníku poplatků. V položce 14a bodu 2. přílohy tohoto zákona se uvádí „*Za žalobu nebo jiný návrh na zahájení řízení ve věcech správního soudnictví...*“, v položce 15 přílohy pak „*Za kasační stížnost...*“.

Z uvedené citace jasně vyplývá, že zpoplatněno je sice – obecně vzato – řízení před soudem, jakékoli úvahy o možných interpretacích tohoto pojmu jsou však vyloučeny navazující specifikací, podle níž podléhají poplatkové povinnosti jednotlivé „*úkony*“, a to zvláště „*žaloba nebo jiný návrh na zahájení řízení ve věcech správního soudnictví*“ a zvláště „*kasační stížnost*“. Zákon o soudních poplatcích tedy naprosto zřetelně vychází z pojetí, podle kterého se řízení vede o konkrétním podání a poplatkové povinnosti tedy podléhá každé takové podání zvláště.

Stěžovatel tedy v dané věci již nebyl osvobozen od soudních poplatků, takže podmínky řízení o jeho žádosti o přiznání osvobození od poplatkové povinnosti byly dány a řízení před soudem prvního stupně tak nebylo zmatečné. Poplatkové povinnosti totiž podléhá určitý právní úkon, tedy podání, a splnění této povinnosti, resp. podmínky osvobození od ní, je proto nutno zkoumat jako jednu z podmínek řízení u žaloby („*jiného návrhu na zahájení řízení*“) i u kasační stížnosti samostatně. Městský soud v Praze tedy postupoval správně, pokud splnění poplatkové povinnosti zkoumal i ve vztahu ke kasační stížnosti podané stěžovatelem proti jeho v pořadí druhému rozhodnutí v dané věci.

Stěžovatelovo osvobození od soudních poplatků v jiném kasačním řízení pak nemohlo být samo o sobě důvodem pro stejný postup i v nyní projednávané věci.

K tomuto závěru Nejvyšší správní soud dále ze soudního spisu zjistil, že v nyní posuzované věci stěžovatel předložil vyplněné potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech, přiznání k dani z příjmů právnických osob, nepotvrzenou rozvalu a účetní

hospodářský výsledek ke konci roku 2007 a taktéž výpis z bankovního účtu, na kterém byl ke dni 31. 3. 2009 evidován zůstatek ve výši 143 337 Kč.

Městský soud v Praze v usnesení o zamítnutí žádosti stěžovatele o osvobození od soudních poplatků tak vyšel z toho, že zjišťoval finanční situaci stěžovatele v době rozhodování soudu a tu srovnal s výší soudního poplatku a učinil závěr, že stěžovatel neprokázal své tvrzení o nedostatečnosti prostředků, a tudíž nemůže být osvobozen od soudních poplatků. Stav bankovního účtu stěžovatele umožňoval soudní poplatek ve výši 3000 Kč zaplatit.

Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 14. 1. 2009, č. j. 4 As 63/2008 - 105, uvedl, že *„předpoklady pro osvobození od soudního poplatku je vždy třeba posoudit zcela konkrétně s ohledem na okolnosti existující v době vyměřování soudního poplatku“*.

Naplnění předpokladů pro osvobození od soudních poplatků je tedy potřeba posoudit vždy přísně individuálně v závislosti na konkrétních okolnostech a časovém okamžiku.

Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že skutečnosti rozhodné pro osvobození od soudních poplatků ve věci řízení o kasační stížnosti proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 13. 12. 2005, č. j. 8 Ca 19/2005 - 35 a řízení o kasační stížnosti proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 10. 2. 2009 č. j. 8 Ca 449/2008 - 126 se podstatným způsobem liší (především vykázaný stav účtu stěžovatele), dělí je velké časové rozpětí.

Městský soud v Praze byl oprávněn odchýlit se od právního názoru vyjádřeného v jiném svém rozhodnutí, pakliže svoje stanovisko podrobně zdůvodnil a opřel o řádně zjištěné skutečnosti. V daném případě zde stálo proti sobě usnesení Městského soudu v Praze ze dne 28. 6. 2007, č. j. 8 Ca 19/2005 - 72 o osvobození od soudních poplatků, které v souladu se zákonem neobsahuje odůvodnění, a nelze tedy zjistit, jak soud hodnotil rozhodné skutečnosti. Naproti tomu usnesení téhož soudu ze dne 8. 6. 2009, č. j. 8 Ca 449/2008 - 154 o zamítnutí žádosti o osvobození od soudních poplatků je podrobně odůvodněno, založeno na logické úvaze, která vychází z obsahu soudního spisu a z tvrzení stěžovatele. Městský soud v Praze splnil požadavek snést dostatečné a přesvědčivé argumenty pro správnost svého právního názoru a pokud v nyní projednávané věci při rozhodování o žádosti o osvobození od soudních poplatků vycházel z aktuálních majetkových poměrů stěžovatele, pak mu nelze vytýkat, že nebral v úvahu příznání osvobození od poplatkové povinnosti učiněné na základě odlišného skutkového stavu.

Nejvyšší správní soud dále neshledal ani naplnění důvodu kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., pod něhož lze podřadit stěžovatelovo tvrzení o neodůvodnění závěru soudu prvního stupně o neúplnosti předložených podkladů a o nevyzvání k jejich doplnění, neboť podle uvedeného zákonného ustanovení lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nepřezkoumatelnosti spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí krajského soudu nebo jiné vady řízení před soudem prvního stupně, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Nejvyšší správní soud byl k řešení předestřené otázky povolán již v rozsudku č. j. 4 As 28/2009 - 185 ze dne 20. 11. 2009, přičemž nemá žádný důvod odchýlit se od uvedeného právního názoru ani v posuzované věci, a to zejména proto, že relevantní skutkové okolnosti případu jsou tytéž. Právní názor Nejvyššího správního soudu vyslovený v citovaném rozsudku dopadá i na posuzovanou věc.

Z celkového kontextu odůvodnění napadeného usnesení je zřejmé, že zmínkou o neúplnosti stěžovatelem poskytnutých údajů soud prvního stupně vyjádřil to, že na základě

nich nebylo možné žadateli osvobození od soudních poplatků přiznat. Městský soud v Praze totiž v odůvodnění napadeného usnesení výslovně uvedl, že na základě předložených podkladů dospěl k závěru, podle něhož stěžovatel neprokázal své tvrzení o nedostatečnosti prostředků, a proto nemohl být osvobozen od soudních poplatků. Uvedený závěr navíc soud prvního stupně opřel i o stav bankovního účtu žadatele, na němž byl vykázán zůstatek ve výši 143 337 Kč, z čehož dovedl, že stěžovatel je schopen soudní poplatek ve výši 3000 Kč zaplatit. Výpis z bankovního účtu přitom oproti dokladům prokazujícím náklady a výdaje stěžovatele za rok 2007 odrážel jeho aktuální majetkové poměry, a proto Městskému soudu nelze vytýkat, že vycházel právě z tohoto podkladu. Z těchto důvodů tedy nelze závěr soudu prvního stupně o nesplnění zákonných podmínek pro přiznání osvobození od soudních poplatků považovat za nedostatečně odůvodněný.

Rovněž tak mu není možné vytýkat, že stěžovatele nevyzval k doplnění podkladů, které by podle § 36 odst. 3 věty první s. ř. s. prokazovaly, že nemá dostatečné prostředky pro zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost. V rozhodnutí ze dne 26. 8. 2009, č. j. 1 As 39/2009 - 88, totiž Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že „účastník řízení, který požádal o osvobození od soudních poplatků (§ 36 odst. 3 s. ř. s.), a který byl soudem řádně poučen (§ 36 odst. 1 s. ř. s.), je povinen uvést a prokázat veškeré skutečnosti rozhodné pro posouzení žádosti. Vyplýne-li z uvedených údajů či obsahu spisu, že jsou nevěrohodné, popř. neúplné, soud žádost zamítne“. V nevyžádání dalších podkladů prokazujících oprávněnost žádosti o přiznání osvobození od soudních poplatků tedy nelze spatřovat vadu řízení před soudem prvního stupně, která by měla za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl. Současně v souladu s ustanoveními § 120 a § 60 odst. 1 s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť stěžovatel v něm neměl úspěch a žalovanému v něm náklady přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 2. prosince 2009

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu